

SUMARI

Capítol 1. En un lloc solitari.....	9
Capítol 2. Cendres i diamants.....	17
Capítol 3. Vida privada	23
Capítol 4. Sospita.....	29
Capítol 5. Aliats.....	37
Capítol 6. La collita estèril.....	49
Capítol 7. Al roig viu.....	55
Capítol 8. El preu del poder.....	63
Capítol 9. Retorn al passat.....	71
Capítol 10. Un dels nostres.....	75
Capítol 11. Set de mal.....	81
Capítol 12. La senda tenebrosa	89
Capítol 13. Confusió entre ombres.....	103
Capítol 14. El tercer home.....	111
Capítol 15. El carreró de les ànimes perdudes	121
Capítol 16. La dama de Shanghai.....	137
Capítol 17. Mans perilloses	147
Capítol 18. La força del destí.....	155
Capítol 19. La casa dins de l'ombra.....	163
Capítol 20. Tenir i no tenir.....	169
Capítol 21. La gran dormida.....	181
Capítol 22. Desitjos humans	197
Capítol 23. L'ocàs dels déus	207
Capítol 24. Perdició	215
Capítol 25. Vertigen.....	223

Capítol 1
EN UN LLOC SOLITARI

UN PAGÈS, GORRA VERDA DE LA JOHN DEERE al cap, una punta de caliquenyo mossegada entre les dents; orgullós damunt del tractor, com el genet que guaita l'horitzó dret dalt del cavall, contempla sorprès un munt de cendres que fumeja entre les velles pomeres alineades i obertes de braços com els penitents d'una processó. “De fogueres —pensa— només se n'encenen, si cal, per combatre les gelades o quan, acabada la collita —i encara és temps de la golden—, s’han d’eliminar les restes, branques i rostolls, les ferides que l’exploració intensiva provoca cada temporada.” “Ni és el temps ni la manera”, pensa aquell home i tem que potser s’hi han instal·lat ocupes en aquell mas mig caigut que s’amaga, pansit i trist, al final de la finca. Però tampoc no és això. Així doncs, d’on surt aquell fum? Fidel al seu esperit d’home curiós, atent a cada petit esdeveniment que es produeix dins de l’univers que abasta des de la seva muntura mecànica, atura el tractor, baixa i camina, a poc a poc, cap a la foguera encara fumejant. No calia apropar-se gaire per endevinar aquella flaire inconfusible, aquella olor que reconeixem i no podem explicar, de carn cremada. La mateixa que surt de la fàbrica on incineren les bèsties que moren a la granja; la mateixa que farien ells quan els incineressin, ara que s’ha posat de moda col·locar les cendres dels morts dins d’una urna perquè les llencin al mar o al cim de la Pica d’Estats.

Algú —pensava— potser havia robat un porc en alguna de les granges dels voltants i, després de menjar-ne una part, havia cremat la resta a la foguera. Feia, si fa no fa, la mateixa olor de la pell socarrimada dels tocinos durant la matança. La curiositat seguia empenyent-lo cap a les cendres i va ser en aquell instant quan es va adonar que aquells ossos calcinats eren massa llargs, molt diferents als d'un porc. Una llum, un flaix enlluernador es va encendre dins del seu cap i se'n va tornar, esperitat, cap al tractor. Va trucar al 112. “Sí, un mort, sí, sí, tot cremat, dins del bancal.”

* * *

Acabava de recollir les seves coses per plegar quan de sobte sonà el telèfon damunt la taula. “Quins trons —pensa el Jordi Pelegrí—, saben que acabo la jornada després d'hores i hores tancat dins d'aquesta caserna i em passen una trucada?” És la sergent, cap de l'àrea d'investigació criminal dels Mossos.

—Ho sento, agent —li diu—, però te n'hauràs d'encarregar. Ja he enviat la científica. És a Mascançà. Han trobat un cadàver. Podria ser un assassinat. El pagès que l'ha trobat encara hi és. Hauries de començar amb els interrogatoris.

“Merda de feina —pensa ell—. Ara que ja me n'anava cap a casa.”

Arriba a Mascançà i els companys de la científica li comenten les primeres impressions després de la inspecció. Tot són notícies dolentes. Les restes estan massa carbonitzades per trobar-hi mostres identificables. Encara hauran de fer moltes proves al laboratori, però de moment no hi ha cap indicatiu que ajudi a la investigació, cap resta de roba, cap element que faci pensar en una identificació senzilla del cadàver.

—Ep, guaita!

Entre la barreja de pols i brases en què s'han convertit els ossos d'aquell desgraciat, hi brilla una petita cosa: una pedra vermella, semblant a un robí, destaca dins de la foscor barrejada

entre les restes calcinades de la foguera. Es mira els companys de la científica, embotits dins d'unes granotes absurdes, amb morrió i barret de cirurgia; pensa en tota la feina bruta que s'haurà de fer si no troben res. Al capdavant aquella pedra pot haver arribat allí per cinquanta mil raons. Una podria ser que penjava del coll del cadàver. Potser sí, sobretot quan, com és el seu cas, no creus en les casualitats. "I ja seria casualitat que apareguessin alhora una joia i un mort al mateix lloc però sense cap relació." És clar que, de vegades... Però no, coi, que no existeixen, les casualitats! Punt!" La troballa complica les coses, sembla que així serà difícil aconseguir una resposta raonable, una solució senzilla a la incògnita. I quina seria aquesta resposta convencional i senzilla?

Tampoc cal haver estudiat una carrera de criminologia per saber-ho. Des de fa anys, grups d'estrangers sense papers s'aixopluguen com fantasmes pels masos deshabitats o en qualsevol edifici abandonat. Viuen del que poden, roben a les granges de porcs, furten fruita dels arbres, demanen menjar als veïns de les torres. De tant en tant es barallen; fins i tot potser hi ha una violació i —és una teoria— tot s'amaga cremant el cadàver. Mai no es coneixerà la identitat de la víctima, ni tampoc la de l'assassí. Al cap d'uns mesos, l'expedient es guarda al calaix dels casos sense resoldre... I llestos.

Ara, aquell brillant que ha sobreviscut a temperatures altíssimes s'ha convertit en una pedra a la sabata. Li fa gràcia el joc de paraules i se'n riu per sota el nas, sense fer soroll, mentre comença a buscar, entre els contactes del mòbil, el número de la cap d'investigació criminal. Si ella no ha tingut escrúpols per fotre-li enlaire la jornada de descans, ell li pagarà amb la mateixa moneda.

—Què passa, Pelegrí, alguna novetat? —Ella respon com si res l'alterés, fent-li entendre que la seva funció de policies és tenir plena disponibilitat, això que ara se'n diu fer un 7/24.

—Sí, sergent, aquesta història té molts punts foscos, també un de brillant, és clar, i ens costarà aclarir-los.

—Prou, Jordi. Sembla mentida que tu, un home dret i fet, facis brometes com els adolescents. Fes el favor d'explicar-m'ho bé, que haurem d'escriure una nota de premsa amb urgència. No vull que tot plegat se'ns en vagi de les mans. Entesos?

—Sí, dona, mira que n'arribes a ser de sonsa! T'ho explico: La científica no confirma res, de moment, a falta de les proves que s'han de fer al laboratori de Barcelona. Ningú, tret del denunciant, no ha vist el fum de la foguera. El pagès té finques a la partida però aquella en concret no és seva. A la colla de recol·lectors no hi falta ningú. Al Sindicat, el bar de la cooperativa, ningú no en sap res, no han vist res, no han sentit res ni sospiten de res, sobretot els que tenen motius per desconfiar de les autoritats. Tampoc troben a faltar cap dels treballadors —fixos o temporals— que hi feinegen, legalment o en negre. O sigui, que tant el mort com l'assassí deuen de formar part de la comunitat de fantasmes que s'amaguen a les granges abandonades i que viuen de petits robatoris.

—Espera't al jutge de guàrdia i després truques a premsa perquè facin una nota com més aviat millor. No vull rumors ni especulacions. I, Pelegrí, sisplau, posa'm en còpia perquè sàpiga exactament el que direu als mitjans. D'acord?

—D'acord —remuga entre dents el policia mentre va assajant allò de sí, senyoria, no senyoria, que agrada tant als jutges, sobretot si qui contesta amb aital humilitat és un experimentat, agradable i, fins i tot, atractiu mosso d'esquadra amb uniforme.

* * *

El Salvador és el periodista encarregat del departament de comunicació corporativa —versió moderna del vell gabinet de premsa— del cos de Mossos d'Esquadra a la regió policial de Ponent —un altre eufemisme per no haver de dir Lleida, que ha esdevingut una expressió *fatxa*—. Com tants altres periodistes dedicats a la comunicació corporativa, ha passat

per la redacció d'algun diari —a la secció de Successos— i a mesura que s'ha fet gran ha decidit saltar a l'altre costat de la trinxera. La del periodisme és una professió que es pot exercir des de dues vessants: aquells que intenten esbrinar la veritat i els que intenten amagar-la. Ja sabem que és un argument molt reduccionista, però els vells professionals, aquells que no han saltat a l'altra banda de la trinxera en fer-se grans, el defensen com si fos la paraula del Messies. A ell, al Salvador, li pertoca, des que va guanyar les oposicions, amagar, endolcir, embolicar, o administrar amb saviesa —això també és feina dels gabinets de premsa— la gestió de la veritat. Quan es va incorporar al departament, la feina era molt més senzilla que no pas ara: consistia a redactar notes per als mitjans tradicionals, és a dir, diaris (un parell), teles (dues) i emissores de ràdio (mitja dotzena), les quals habitualment es limitaven a llegir en antena, el dia després, allò que publicaven els diaris locals. Havia de quedar bé, sobretot, amb els companys de l'autonòmica. Els havia d'avisar a temps perquè disposessin d'imatges prou bones i comandaments disposats a fer declaracions en cas que calgués una explicació oficial. A canvi, rebia comprensió, simpatia i la porta oberta a la difusió de qualsevol missatge que el departament considerés de servei públic. O sigui, les aparicions del conseller, sobretot.

Ara tot s'ha complicat, Internet ho ha malmès tot, sincerament. Es vivia molt bé sense Internet. No calia redactar notes de premsa amb una caducitat d'hores; ni haver de fer públiques, en un sol dia, més de dues i tres versions d'una mateixa notícia. Ara, el Salvador ha d'anar sempre al darrere dels agents sobre el terreny, que han acabat odiant-lo. Però, és clar, ell necessita saber, conèixer les primeres impressions, els primers indicis, per tal de fer pública alguna cosa per al consum immediat dels mitjans digitals i, encara pitjor, per a aquesta nova fauna d'informadors (es resisteix a qualificar-los com a periodistes) que gestionen una pagineta de merda a Facebook, on aboquen notícies de sang i fetge, barrejades amb

“aportacions” de veïns, més aviat de caire racista i xenòfob; i altres coses que serveixen per alimentar aquells pensaments que nien en la part més fosca de la nostra ànima. Pàgines que es diuen La Veu d’alguna cosa i els espectadors despistats s’acaben creient que també són mitjans de comunicació. El Salvador voldria passar d’aquesta gent, però no pot perquè el vell i saludable costum de concedir als periodistes el monopoli de l’exercici de la llibertat d’informació ha estat suplantat per aquest nou dret fonamental de no tenir intermediaris.

Amb les primeres notes que rep dels agents sobre el terreny, el Salvador s’adona que el cas portarà cua. L’haurà d’administrar amb molta cura, sense empenyar ningú. La notícia serà destacada en moltes portades: la suposada mort violenta d’un treballador sense papers en un bancal de fruiters té massa ingredients d’aquesta mena de notícies d’escàndol social que agraden tant. Després d’avisar els companys de la tele perquè tinguin accés prioritari al camp i puguin prendre imatges de la policia encara treballant sobre el terreny, redacta una nota *urbi et orbi* que farà arribar a correu als digitals que reclamen notícies a totes hores per a la seva necessitat d’actualització constant. Els digitals no discutiran ni una coma de la seva nota i, si té l’habilitat de trobar un titular prou acurat —que encaixi a dues línies de cos vint-i-quatre— el faran servir tal qual. Ara és el temps del *copy & paste* i els professionals dels gabinets ja saben que els seus antics companys de les redaccions, entre la mandra i la precarietat laboral, no rebutgen cap regal que suposi un estalvi d’esforç intel·lectual. La nota és breu i el titular prou clar:

*Apareix un cadàver calcinat en un bancal
als afores de Mascançà*

Lleida, 9 de setembre.— El cadàver totalment calcinat d’una persona que encara no ha estat identificada ha aparegut en mig d’un bancal de pomeres als afores de la població de Mascançà. A les 7 del matí s’ha rebut l’avis al 112 i un binomi de la policia catalana, cos de Mossos

d'Esquadra, s'ha desplaçat fins al lloc dels fets on han comprovat que eren restes humanes cremades recentment. De la investigació se n'ha fet càrrec la unitat d'investigació criminal de l'àrea policial de Ponent, sota la direcció del jutjat d'instrucció número 2 de Lleida.

No inclou cap referència a la resta de troballes. És un caramel massa llaminer i té la intenció de gestionar-ho amb algú que li pugui tornar el favor més endavant. Pensa en el Pere Pons, el seu amic, el vell company d'estudis a Bellaterra, col·lega un temps a la redacció del diari local abans que cadascú seguís el seu propi camí. Ell, el Salvador, cap a una vida millor, i el Pere —ai el Pere!— d'aquí cap allà, fent tombarelles, com a corresponsal sense contracte, a tant la peça, d'un dels diaris amb més difusió nacional. Faran un *quid pro quo*, que ells anomenen “jo et grato l'esquena si tu me la grates a mi”. O sigui, intercanviar favors que permetien al Salvador disposar d'un canal per filtrar notícies no sempre ben confirmades, i al corresponsal obtenir, de tant en tant, algun detall en exclusiva que el seu estatus de pària del periodisme no sempre li garantia. Existeix una jerarquia molt rígida en el món de la comunicació i els corresponsals són, per dir-ho fi, els últims micos.

Nota: Tot el que s'explica en aquest llibre és ficció i és fruit de la imaginació de l'autor. Qualsevol semblança amb la realitat és mera coincidència.

© Juan Cal Sánchez, 2022

© de la fotografia de la coberta: Miquel Asensio Fontova, 2022

© d'aquesta edició: Pagès Editors, SL, 2023

Sant Salvador, 8 – 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: gener de 2023

ISBN: 978-84-1303-427-0

DL: L 4-2023

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

— imprès a **lleida** —

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.